

**МОЖЛИВОСТІ ПЕРЕМІЩЕННЯ ВАСКУЛЯРИЗОВАНИХ КЛАПТІВ ШКІРИ ЗАДНЬОЇ ПОВЕРХНІ
ГОМІЛКИ НА
СУДИННО-ФАСЦІАЛЬНІЙ НІЖЦІ**

*Радомський О.А., Даниленко І.В., Аксютін А.Г.,
Радомська Н.Ю., Первак І.Л.*

*Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця
Київська медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика,
кафедра ортопедії і травматології №2*

Переміщення васкуляризованих клаптів на судинній ніжці є ефективним методом заміщення поширених дефектів тканин кінцівок різного походження. При цьому часто виникає потреба у мобілізації і перетинанні одного із магістральних судинних пучків сегменту кінцівки для забезпечення кровопостачання клаптя. Така додаткова операційна травма може призвести до погіршення периферичного кровообігу кінцівки. А при пошкодженнях магістральних артерій транспозиція клаптів на судинній ніжці стає неможливою.

Метою роботи стала розробка нового способу переміщення васкуляризованого клаптя шкіри на судинно-фасціальній ніжці, який дозволяє уникнути інтраопераційного пошкодження важливих судинних комунікацій. При цьому кровопостачання клаптя мають забезпечувати не домінуючі гемоциркуляторні джерела: поверхневі підшкірні вени із супроводжуваними vasa vasorum, параневральні судини, септошкірні гілки, які разом утворюють над- та підфасціальні судинні сплетення. Таку хірургічну техніку ми визначили - як переміщення клаптя на "судинно-фасціальній ніжці". Крім того, врахування судинної топографії дозволяє збільшити довжину живлячої ніжки і загалом розміри усього тканьового комплексу клаптя та, відповідно, забезпечити можливість його переміщення у необхідну ділянку тканьового дефекту.

Хірургічна техніка запропонованого способу. Для планування оптимального розрізу шкіри визначають серединну лінію задньої поверхні гомілки, де проходить мала підшкірна вена та литковий нерв. Ця лінія стає поздовжньою віссю клаптя. У верхній або середній третині задньої поверхні гомілки виконують розріз шкіри, підшкірної клітковини і фасції. Формують клапоть, який за розмірами та конфігурацією відповідає дефекту шкіри. У дистальній третині гомілки моделюють ретроградну судинно-фасціальну ніжку клаптя. При цьому точку обертання живлячої ніжки розташовують не нижче 5 - 7см від рівня верхівки бічної кісточки для збереження висхідної гілки дистальної септошкірної малогомілкової артерії. Далі виділяють глибоку фасцію задньої поверхні гомілки з оточуючими судинами шириною, що відповідає ширині клаптя. Таким чином, до складу живлячої ніжки включають мережу судин, що утворені септошкірними гілками малогомілкової артерії, малою підшкірною веною, артерією литкового нерва, які з'єднуються між собою судинними анастомозами. Наступним етапом утворюють підшкірний тунель, який з'єднує донорську та реципієнтну ділянки і виконують переміщення клаптя через тунель в ділянку дефекту шкіри. Краї клаптя підшивають до шкіри навколо реципієнтної ділянки. Донорське місце ушивають або закривають розщепленим трансплантатом шкіри.

За описаним способом прооперовано 5 пацієнтів, у яких виникли поєднані травматичні дефекти шкіри і великогомілкової кістки (4 спостереження) та гнійно-некротичний дефект ахілоп'яткової ділянки (1 випадок). Величина мінімального дефекту шкіри становила 5 на 4см, максимального – 10 на 6см. У 4 хворих переміщення клаптя поєднувалось із застосуванням через кісткового остеосинтезу стержньовим апаратом.

Результати лікування. У трьох випадках приживлення клаптя відбулось без ускладнень, рани загоїлись первинним натягом. Ще в одному спостереженні виникла венозна недостатність судин клаптя, яка протягом тижня поступово зникла. І лише один клапоть на дві третини своєї поверхні змертвів.

Аналіз причини некротичного ускладнення потребує подальшого вивчення топографії судин задньої поверхні гомілки для раціонального передопераційного планування та вдосконалення хірургічної техніки пересадки клаптя.

Таким чином, запропонований спосіб транспозиції шкірного клаптя на судинно-фасціальній ніжці задньої поверхні гомілки є технічно простим і ефективним способом заміщення дефектів шкіри гомілки, області гомілковоступневого суглоба та ахілоп'яткової ділянки.